بیگدلی، زاهد؛ خادمیان، لیلا(۱۳۹۳).شناسایی رابطه‌ی بین عوامل مؤثر در میزان استفاده‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته و خودکارآمدی آن‌ها. *پژوهش‌نامه کتابداری واطلاع رسانی*، ۴ (۱)، ۴۶- ۲۷.

شناسایی رابطه‌ی بین عوامل مؤثر در میزان استفاده‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته و خودکارآمدی آن‌ها

دکتر زاهد بیگدلی[۱]، لیلا خادمیان[۲]

تاریخ دریافت: ۹۱/۳/۲۳   تاریخ پذیرش: ۹۲/۱/۲۸

چکیده

هدف: *هدف اصلی پژوهش حاضر شناسایی رابطه بین میزان استفاده‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران از منابع الکترونیکی پیوسته وخودکارآمدی آن‌هاست.*

روش: *روش پژوهش حاضر پیمایشی از نوع توصیفی – تحلیلی می‌باشد. جامعه‌ی آماری شامل۳۰۰۰ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ بود. تعداد ۳۴۶ دانشجو با استفاده از جدول کرجسی– مورگان و با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبتی تعیین گردید. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه بود.*

یافته‌ها: *یافته‌ها نشان داد حدود ۶۳ درصد دانشجویان از منابع الکترونیکی پیوسته استفاده می‌کنند. بین "میزان استفاده از منابع الکترونیکی پیوسته" با "خودکارآمدی، تجربه‌ی رایانه‌ای، میزان دسترسی به منابع الکترونیکی پیوسته، علاقه به یادگیری درباره‌ی منابع الکترونیکی پیوسته و دفعات مراجعه به کتابخانه" و هم‌چنین بین "خودکارآمدی" با "تجربه‌ی رایانه‌ای، میزان دسترسی به منابع الکترونیکی پیوسته، علاقه به یادگیری درباره‌ی منابع الکترونیکی پیوسته و دفعات مراجعه به کتابخانه" رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد. با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود؛ کتابداران با کمک روانشناسان، دوره‌های آموزشی در مورد افزایش خودکارآمدی دانشجویان برگزار کنند. کتابداران با گذراندن دوره‌های آموزشی با مهارت‌های ارتباطی آشنایی بیش‌تری پیدا می‌کنند.*

کلیدواژه‌ها: *استفاده از کتابخان; خودکارآمدی; منابع اطلاعاتی پیوست; منابع الکترونیکی پیوسته*

---

۱. استاد گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز . bigdelizahed20@gmail.com

۲.کارشناسی‌ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی ،khademian.leila@gmail.com

مقدمه و بیان مسئله

با ظهور انقلاب الکترونیکی و افزایش سریع منابع اطلاعاتی الکترونیکی، الزامات جدیدی برای مدیران کتابخانه‌ها در برآوردن نیازهای کاربران به وجود آمده است. امروزه کتابخانه‌ها خدمات و منابع خود را در محیط‌های مختلف در قالب‌های چاپی و الکترونیکی ارائه می‌دهند. کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی دیگر نمی‌توانند تنها بر استفاده از منابع چاپی تکیه نمایند (White & Kamal, 2009, p.7). از سوی دیگر، گسترش روزافزون منابع الکترونیکی و استفاده‌ی گسترده جامعه از این منابع در امور آموزشی و پژوهشی آن‌ها را بسیار محبوب ساخته است (Mohseni, 2006, p.1793).

اما استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی مستلزم شرایط ویژه‌ای از جمله توجه به ابعاد روان‌شناختی جست‌وجوگر است. بررسی‌های گذشته بیش‌تر بر نظام‌های بازیابی، ابزار، روش‌ها، و محیط فیزیکی جست‌وجو توجه داشته است و کاربر، به ویژه ابعاد روان‌شناختی کاربر کمتر مورد توجه بوده است. یکی از خصیصه‌های روان‌شناختی مهم در زمینه رفتار اطلاعاتی[1] موضوع خودکارآمدی[2] است. مفهوم خودکارآمدی نخست در سال ۱۹۷۷ توسط Alberto Banduraمعرفی شد. بندورا خودکارآمدی را "دریافت و داوری فرد درباره‌ی مهارت‌هاوتوانمندی‌های خود برای انجام کارهایی که در موقعیت‌های ویژه بدان‌ها نیازمند است" تعریف می‌کند (Ramayah& Aafaqi, 2004, p.40). خودباوری و پافشاری بیش‌تر و عملکرد بهتر مشخصه‌های کسانی است که خودکارآمدی بیش‌تری دارند (Karimzadeh & Mohseni, 2006, p.30). در نتیجه، شاید یکی از عوامل تأثیرگذار بر استفاده‌ی دانشجویان از کتابخانه خودکارآمدی آن‌ها باشد. بنابراین، مسئله پژوهش حاضر فقر اطلاعاتی است که ما در زمینه‌ی میزان خودکارآمدی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران و میزان استفاده آنان از منابع الکترونیکی پیوسته داریم. آیا رابطه‌ای بین خودکارآمدی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران و میزان استفاده‌ی آنان از منابع الکترونیکی پیوسته وجود دارد؟ ترکیبی از عوامل پیچیده از جمله عوامل درونی و بیرونی، و عوامل فردی و سازمانی بر استفاده از اطلاعات تأثیرگذار هستند.

عواملی که در دنباله به برخی از مهم‌ترین آن‌ها اشاره خواهد شد، شامل تجربه‌ی فرد در جست-وجوی اطلاعات، تعامل با نظام‌های اطلاعاتی، میزان دسترسی به اطلاعات، دفعات مراجعه به نظام‌های اطلاعاتی از جمله کتابخانه می‌باشد. اهمیت و ضرورت این پژوهش از این نظر است که نتایج آن می‌تواند تصویر روشنی از میزان استفاده از منابع کتابخانه‌های دانشگاه مورد مطالعه ارائه دهد. منابعی که سالانه

---

[1] information behavior (including information needs, seeking, searching, and use)
[2] self-efficacy

میلیون‌ها تومان برای اشتراک یا دسترسی به آن‌ها هزینه می‌شود. چنانچه رابطه‌ی مثبت و معناداری بین این دو متغیر دیده شد، کتابخانه‌های دانشگاه می‌توانند با برگزاری کلاس‌ها یا کارگاه‌های آموزشی نسبت به تقویت و ارتقاء خودکارآمدی دانشجویان اقدام نمایند. آنگاه استفاده بهینه از این منابع و منطقی شدن هزینه–سودمندی اشتراک این منابع در پی خواهد آمد.توضیح اینکه در این مقاله منظور از خودکارآمدی، خودکارآمدی عمومی است.

پیشینه پژوهش

با توجه به دو متغیر اصلی در این پژوهش مرور پیشینه حاوی مطالبی درباره‌ی علم اطلاعات و حوزه روانشناسی است. پژوهش‌های(Ren (2000، Waldman (2003)، Ramayah & Aafaqi (2004)، Tella, Tella, Ayeni & Omoba (2007)، و Saleem, Beaudry & Croteau (2011) نشان دادند که خودکارآمدی رایانه‌ای نقش مهمی در پذیرش و استفاده از فناوری‌های جدید اطلاعاتی دارد. در داخل نیز،(Zarezadeh & Kadivar (2009، و(Khalilimoghadam (2009 نشان دادند که رابطه‌ای معنادار بین خودکارآمدی رایانه‌ای یا اینترنتی افراد و راهبردهای جست‌وجوی اطلاعات پیوسته آنان وجود دارد. تحقیقات همچنین نشان داده است که خودکارآمدی با انگیزه‌ی درونی فرد برای پیشرفت رابطه دارد (Bahrami & Abbasianfard, 2010, p.4).

پژوهشی اخیراً صورت گرفته است که نتایج آن با نتایج پژوهش‌های پیشین در این زمینه متفاوت است. Taherzadeh (2011) دریافت که جست¬وجوی منابع اطلاعاتی در بین دانشجویان با خودکارآمدی آن‌ها رابطه‌ای ندارد.

(Torkzadeh & Dyke (2002، همچنین(Wu & Tsai (2006 بر این باورند که آموزش افراد باعث افزایش خودکارآمدی آنان می‌شود. (Igbaria &Iivari (1995، Torkzadeh & Dyke (2002)، Hasan (2003)، و Sobhaninezhad, Noroozi, Amani, & Hayat (2010) دریافتند که تجربه با خودکارآمدی رابطه دارد. تجربه با استفاده از منابع الکترونیکی پیوسته نیز رابطه دارد Bigdeli (1995)Yoo (2004),Yoo & Robbins (2008), Khosrojerdi & Iranshahi (2009)، و Masnavi (2009). در ضمن، استفاده از منابع اطلاعاتی با متغیرهای دیگری از جمله در دسترس بودن فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز رابطه دارد Seyyedjavadi & Yazdani (2005), Zalzadeh (2006), Kaur & Verma (2009).

به طور خلاصه، پژوهش‌های گذشته نشان داده است که دو متغیر خودکارآمدی و عوامل مؤثر در

استفاده از منابع اطلاعاتی با متغیرهای بسیار دیگری در ارتباط هستند. برخی از این متغیرها فناوری- محور هستند و بعد مادی تعامل با منابع اطلاعاتی را شکل می‌دهند. اما برخی دیگر انسان- محور هستند و متأثر از ابعاد پیچیده روان‌شناختی فرد و درونی می‌باشند. در پژوهش‌های پیشین، به رابطه‌ی احتمالی بین خود این دو متغیر بسیار اندک پرداخته شده است. شدت این کمبود در داخل بیش‌تر است و دال بر اهمیت و ضرورت پژوهش حاضر می‌باشد.

اهداف پژوهش

هدف اصلی پژوهش حاضر شناسایی رابطه‌ی بین میزان استفاده‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران از منابع الکترونیکی پیوسته و خودکارآمدی آنان است.

فرضیه‌های پژوهش

۱. بین میزان استفاده‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران از منابع الکترونیکی پیوسته و خودکارآمدی آنان رابطه وجود دارد.

۲. بین تجربه‌ی رایانه‌ای دانشجویان و خودکارآمدی آنان رابطه وجود دارد.

۳. بین میزان دسترسی دانشجویان به منابع الکترونیکی پیوسته و خودکارآمدی آنان رابطه وجود دارد.

۴. بین میزان علاقه‌ی دانشجویان به منابع الکترونیکی پیوسته و خودکارآمدی آنان رابطه وجود دارد.

۵. بین دفعات مراجعه‌ی دانشجویان به کتابخانه و خودکارآمدی آنان رابطه وجود دارد.

۶. بین تجربه‌ی رایانه‌ای دانشجویان و میزان استفاده‌ی آنان از منابع الکترونیکی پیوسته رابطه وجود دارد.

۷. بین میزان دسترسی دانشجویان به منابع الکترونیکی پیوسته و میزان استفاده‌ی آنان از منابع الکترونیکی پیوسته رابطه وجود دارد.

۸. بین میزان علاقه‌ی دانشجویان به منابع الکترونیکی پیوسته و میزان استفاده‌ی آنان از منابع الکترونیکی پیوسته رابطه وجود دارد.

۹. بین دفعات مراجعه‌ی دانشجویان به کتابخانه و میزان استفاده‌ی آنان از منابع الکترونیکی پیوسته رابطه وجود دارد.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر پیمایشی از نوع توصیفی- تحلیلی است. جامعه‌ی آماری ۳۰۰۰ نفر بود که نمونه‌ی پژوهش با استفاده از جدول کرجسی- مورگان ، ۳۴۶ نفر تعیین گردید. نمونه‌ها به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبتی انتخاب شدند. جهت گردآوری داده‌های مورد نیاز از پرسشنامه‌ای شامل ۳ بخش استفاده شد. بخش نخست مشتمل بر اطلاعات جمعیت شناختی شامل جنسیت، مقطع تحصیلی، رشته‌ی تحصیلی و سال ورود دانشجویان بود. بخش دوم مربوط به سنجش میزان استفاده از منابع الکترونیکی پیوسته، تعداد مراجعه‌ی دانشجویان به کتابخانه، و میزان دسترسی به منابع الکترونیکی پیوسته بود. علاقه به یادگیری استفاده از منابع الکترونیکی پیوسته و تجربه‌ی رایانه‌ای نیزدر بخش دوم پرسیده شد. سؤالات این بخش بسته و با طیف ۶ ارزشی لیکرت (۱ برای کم‌ترین و ۶ برای بیش‌ترین) بود. این پرسش‌ها با اندکی تغییر محتوایی از پرسشنامه‌های(2007) Hajinezhadian Shirazi، Naiemi (2006) و Waldman (2003) گرفته شدند. بخش سوم، پرسش‌های مربوط به سنجش خودکارآمدی را در برداشت. این بخش حاوی ۱۰ سؤال بسته با طیف ۵ ارزشی لیکرت (۱ برای کم‌ترین و ۵ برای بیش‌ترین) بود. پرسش‌های این بخش برگرفته از رساله‌ی دکترای(2006) Rajabi بود.از ۳۴۶ پرسشنامه‌ی توزیع‌شده، ۳۰۰ پرسشنامه جمع‌آوری شد.

به منظور سنجش میزان روایی پرسشنامه از شیوه‌ی روایی محتوایی استفاده شد. پرسشنامه در اختیار چند تن از اعضای هیئت‌علمی گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شهید چمران و دانشگاه علوم پزشکی اهواز قرار گرفت. آنان سؤالات پرسشنامه را از لحاظ محتوایی مورد بررسی قراردادند. پیشنهادها و نظرات این متخصصان در تدوین پرسشنامه‌ی نهایی مورد لحاظ قرار گرفت. به منظور سنجش پایایی پرسشنامه، بررسی‌ای مقدماتی[1] روی ۳۰ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شیراز انجام شد. پس از ورود داده‌ها به نرم‌افزار SPSS، ضریب آلفای کرونباخ بالای ۰/۷ بوده است و روایی پرسشنامه در حد قابل قبولی تأیید شد.

یافته‌های پژوهش

۴۹/۸ درصد از شرکت‌کنندگان در پژوهش مرد و ۵۰/۲ درصد از آن‌ها زن بودند. از نظر مقطع تحصیلی تعداد پاسخ‌گویان کارشناسی ارشد بسیار بیش‌تر از پاسخ‌گویان مقطع دکتری بود. به طوری که

[1] Pilot Study

۸۶/۷٪ پاسخ‌گویان (۲۴۷ نفر) در مقطع کارشناسی ارشد و ۱۳/۳٪ آن‌ها (۳۸ نفر) در مقطع دکتری بودند .

میزان دریافت اطلاعات از منابع چاپی (۳۶٪) بود که در مقایسه با میزان دریافت اطلاعات از منابع الکترونیکی پیوسته (۶۴٪) بسیار کم‌تربود. شاید استفاده‌ی زیادتر از منابع الکترونیکی پیوسته به دلیل حذف محدودیت مکانی، هزینه‌ی پایین و سرعت توزیع، و دسترسی هم‌زمان باشد. عدم وابستگی به محل خاص، ارتباط فرامتنی و فرا رسانه‌ای و سرعت روزآمدسازی نیز از امتیازات منابع الکترونیکی است.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که حدود ۷۷٪ دانشجویان علاقه‌ی زیادی به جست‌وجوی اطلاعات از منابع الکترونیکی پیوسته داشتند. تقریباً ۸۴٪ از دانشجویان علاقه‌ی زیادی به یادگیری چگونگی استفاده از منابع الکترونیکی پیوسته نشان دادند. حدود ۷۴٪ از آن‌ها علاقه‌ی زیادی به شرکت در کارگاه‌های آموزشی چگونگی استفاده از منابع الکترونیکی پیوسته داشتند. این نتایج نشان از محبوبیت بالای منابع الکترونیکی پیوسته در بین دانشجویان دارد.

در خصوص تجربه‌ی رایانه‌ای،یافته‌ها حاکی است که دانشجویان بیش‌ترین میزان مهارت خود را در استفاده از موتورهای جست‌وجوی عمومی (۴۷/۴٪) دانستند. مهارت توانایی در استفاده از پست الکترونیکی (۳۹/۳٪)، به‌کارگیری نرم‌افزار ورد (۳۴/۴٪)، و به‌کارگیری نرم‌افزار پاورپوینت (۲۶/۷٪) دیده شد. نصب و استفاده از آنتی ویروس (۲۳/۲٪)، کار با ویندوز (۱۹/۶٪) و استفاده از چاپگر (۱۹/۳٪) به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار داشتند. این مهارت‌ها ممکن است به نظر برسد که به طور مستقیم با استفاده از منابع اطلاعاتی ربطی نداشته باشند. اما استفاده از اطلاعات فرایندی است که مبتنی بر پیش‌زمینه‌های بسیاری است. ویلسون[1] شاکله‌ی اصطلاح رفتار اطلاعاتی[2] را "نیاز اطلاعاتی"، "اطلاع‌جوئی / جست‌وجوی اطلاعات"، "اطلاع‌یابی"، و در نهایت "استفاده از اطلاعات" می‌داند. او اطلاع‌یابی را در ارتباط با منابع و کانال‌های اطلاعاتی‌می‌داند (Case, 2007). مشاهده می‌شود که استفاده از منابع اطلاعاتی که در نهایت منجر به استفاده از اطلاعات بازیابی شده می‌شود، با جنبه‌های فیزیکی و مهارت‌ها نیز در ارتباط است.

آزمون فرضیه‌ها و تحلیل نتایج

با توجه به نوع مقیاس سنجش و آزمون وجود یا عدم وجود رابطه بین متغیرهای مورد مطالعه، برای آزمون هر نه فرضیه‌ی پژوهش از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج کلی آزمون‌ها در

[1] Wilson
[2] information behavior (IB)

جدول‌های ۱ و ۲ نشان داده شده است.

در جدول ۱، خودکارآمدی به عنوان متغیر ملاک لحاظ شده است، و در جدول ۲، استفاده از منابع الکترونیکی پیوسته متغیر ملاک است.

جدول شماره ۱. همبستگی میان متغیرهای پیش‌بین و متغیر خودکارآمدی (n=۲۸۵)

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک		
	خودکارآمدی		
	ضریب همبستگی	Sig (2-tailed)	سطح معنی‌داری
استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته	۰/۳۹	۰/۰۱	p<۰/۰۵
تجربه رایانه‌ای	۰/۳۵	۰/۰۰۱	p<۰/۰۵
دسترسی به منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته	۰/۴۵	۰/۰۱	p<۰/۰۵
علاقه به جست‌وجوی منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته	۰/۵۲	۰/۰۱	p<۰/۰۵
دفعات مراجعه به کتابخانه	۰/۴۱	۰/۰۱	p<۰/۰۵

همان‌طور که در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود، بین متغیر "استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته" و متغیر "خودکارآمدی" در سطح آماری (p< ۰/۰۱ و r=۰/۳۹) ، بین متغیر "تجربه رایانه‌ای" و "خودکارآمدی" در سطح آماری (p< ۰/۰۰۱ و r=۰/۳۵) ، بین متغیر "دسترسی به منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته" و "خودکارآمدی" (p< ۰/۰۱ و r=۰/۴۵) ، بین متغیر "علاقه به جست‌وجوی اطلاعات در منابع اطلاعاتی الکترونیکی" و خودکارآمدی در سطح آماری(p< ۰/۰۱ و r=۰/۵۲) و بالأخره بین "دفعات مراجعه به کتابخانه" و "خودکارآمدی" در سطح آماری (p< ۰/۰۱ و r=۰/۴۱) همبستگی وجود دارد. به این ترتیب فرضیه‌های یک تا پنج پژوهش تأیید می‌شوند. همان‌طور که از جدول شماره ۱ معلوم است متغیر ملاک "خودکارآمدی" قوی‌ترین همبستگی را با متغیر پیش‌بین "علاقه به جست‌وجوی اطلاعات از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته" دارد. لازم به ذکر است که آزمون معناداری دو دامنه در نظر گرفته شده است.

در جدول ۲، رابطه‌ی بین چهار متغیر پیش‌بین "تجربه رایانه‌ای"، "دسترسی به منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته "، " علاقه به منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته" و "مراجعه به کتابخانه" و متغیر ملاک "استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته" نشان داده شده است.

جدول شماره ۲. همبستگی میان متغیرهای پیش‌بین و متغیر استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته(n=۲۸۵)

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک		
	استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته		
	ضریب همبستگی	Sig (2-tailed)	سطح معنی‌داری
تجربه رایانه‌ای	۰/۳۹	۰/۰۰۱	p<۰/۰۵
دسترسی به منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته	۰/۲۶	۰/۰۰۱	p<۰/۰۵
علاقه به جست‌وجوی منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته	۰/۲۴	۰/۰۰۱	p<۰/۰۵
دفعات مراجعه به کتابخانه	۰/۴۸	۰/۰۱	p<۰/۰۵

جدول شماره ۲ نشان می‌دهد که بین متغیرهای پیش‌بین "تجربه رایانه‌ای" و متغیر ملاک "استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته" در سطح آماری (p< ۰/۰۰۱ و r=۰/۳۹) ، بین متغیر "دسترسی به منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته" و "استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته" در سطح آماری(p< ۰/۰۰۱و r=۰/۲۶) ، بین "علاقه به استفاده از منابع الکترونیکی پیوسته" و "استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته" در سطح آماری (p< ۰/۰۰۱و r=۰/۲۴) رابطه‌ای معنادار دیده می‌شود. در نهایت بین "دفعات مراجعه به کتابخانه" و "استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته" همبستگی مثبت و معناداری وجود داشت که (p< ۰/۰۱و r=۰/۴۸). به این ترتیب، فرضیه‌های ششم تا نهم پژوهش حاضر نیز تأیید شد. قوی‌ترین همبستگی بین متغیر "استفاده از منابع اطلاعاتی الکترونیکی" و متغیر "دفعات مراجعه به کتابخانه" بوده است.

لازم به یادآوری است که اغلب همبستگی‌ها (۷ مورد از ۹ مورد) از ضریب همبستگی بیش از ۳۵ درصد برخوردارند و تنها یک مورد بیش‌تر از ۵۰ درصد است. در دو مورد این ضریب زیر ۳۰ درصد است. بنابراین، لازم است استنتاج از یافته‌های این پژوهش با احتیاط صورت گیرد. شاید ابزارهای مورد

استفاده از دقت کافی برخوردار نبوده‌اند، یا تعداد نمونه باید بیش‌تر می‌بود تا دقت یافته‌ها و نتایج حاصل از آن بیش‌تر می‌شد.

بحث و نتیجه‌گیری

در **فرضیه اول** پژوهش رابطه‌ی بین میزان استفاده‌ی دانشجویان از منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته با خودکارآمدی آن‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. یافته‌ها حاکی از وجود همبستگی مثبت معناداری بود. به طور کلی، مفهوم خودکارآمدی بالاتر، تلاش، پافشاری و مخالفت بیش‌تر را طلب می‌کند. افراد دارای خودکارآمدی بالا نسبت به اهداف خود تعهد بالایی دارند. آنان در برخورد با شکست، تلاش خود را افزایش می‌دهند. به علاوه، خودکارآمدی آنان بعد از چند شکست سریع‌تر بهبود می‌یابد (Rajabi, 2006, p.24).

این یافته‌ی پژوهش حاضر با نتایج پژوهش Taherzadeh (2011) ناهم‌خوان است. علت تناقض ممکن است عدم وجود زیرساخت‌های دسترسی به اینترنت در دانشگاه مورد بررسی طاهرزاده باشد. از سوی دیگر، این یافته با نتایج بررسی‌های متعددی از جمله Ren (2000)، Waldman(2003)، Ramayah & Aafaqi (2004)، Tella, Tella, Ayeni & Omoba (2007)، Zarezadeh & Kadivar (2009)، Khalilimoghadam (2009) و Saleem, Beaudry & Croteau (2011)، در یک راستا است. این نشان می‌دهد بین پژوهشگران توافق کلی مبنی بر وجود رابطه‌ی مثبت بین خودکارآمدی و میزان استفاده از منابع الکترونیکی وجود دارد. بنابراین، طبق نتایج پژوهش Torkzadeh & Dyke (2002) و پژوهش Wu & Tsai (2006) شاید بتوان با برگزاری کلاس‌های آموزشی، خودکارآمدی افراد را افزایش داد. احتمال دارد پس از آموزش استفاده‌ی آنان از منابع الکترونیکی پیوسته افزایش پیدا کند.

در **فرضیه دوم** پژوهش رابطه‌ی بین تجربه‌ی رایانه‌ای دانشجویان با خودکارآمدی آنان مورد بررسی قرار گرفته است. همبستگی مثبت و معناداری بین این دو متغیر در دانشجویان دیده شد. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های زیر هم‌خوان می‌باشد:

Igbaria & Ivari (1995) ،Torkzadeh & Dyke (2002) ،Hasan (2003) ،Masnavi (2009) ، Sobhaninezhad, M., Noroozi, A, Amani, J., & Hayat, AA. (2010) وSaleem, Beaudry & Croteau (2011) .

به نظر می‌رسد رابطه‌ی تجربه‌ی رایانه‌ای افراد و خودکارآمدی آنان در ارتباط با افزایش اعتماد به نفس آنان باشد. آنان از نوآوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی جهت استفاده در جست‌وجوی منابع اطلاعاتی

الکترونیکی استقبال کرده‌اند. بنابراین، می‌توان با برگزاری کارگاه‌ها و کلاس‌های آموزشی با کیفیت، به دانشجویان کمک نمود تا توان و تجربه‌ی رایانه‌ای خود را افزایش دهند. این آموزش به نوبه خود می‌تواند منجر به افزایش خودکارآمدی و بهره‌گیری آنان از منابع اطلاعاتی گردد.

در **فرضیه سوم** پژوهش رابطه‌ی بین میزان دسترسی دانشجویان به منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته با خودکارآمدی آنان مورد بررسی قرار گرفته است. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که همبستگی مثبت و معناداری بین این دو متغیر وجود داشت. چون تاکنون پژوهشی که به بررسی رابطه‌ی بین این دو متغیر پرداخته باشد مشاهده نشده است، امکان مقایسه وجود ندارد. به هرحال، خودکارآمدی به عنوان یک عامل شناختی می‌تواند به افراد کمک کند و مسیر رسیدن به موفقیت را برایشان هموار سازد. در نتیجه، با افزایش میزان دسترسی دانشجویان به منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته شاید بتوان خودکارآمدی آنان را افزایش داد. خودکارآمدی به عنوان عامل پایداری و مواجهه باچالش‌های رو به رو در جست‌وجوی منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته شانس موفقیت آنان را بیش‌تر می‌کند.

فرضیه چهارم پژوهش به رابطه‌ی بین علاقه‌ی دانشجویان به یادگیری در مورد منابع اطلاعاتی الکترونیکی پیوسته و خودکارآمدی آنان پرداخته است.یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که همبستگی مثبت و معناداری بین این دو متغیر وجود داشت. علاقه به انجام فعالیت‌های مختلف باعث می‌شود فرد به طور خودانگیخته در محیط تلاش کند و به باورهای خودکارآمدی دست یابد. این بخش از یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های Waldman (2003)، Bahrami & Abbasianfard (2010)، و Ahmadi Dehghotbedini Meshkani, & Mohammadkhani (2010) هم‌خوان است. دانشجویانی که به یادگیری درباره‌ی منابع الکترونیکی علاقه دارند به احتمال زیاد دارای خودکارآمدی بالاتری هستند. بیش‌تر مؤلفه‌های خودکارآمدی با انگیزه‌ی درونی افراد برای پیشرفت ارتباط دارند. پژوهش Zahed, Namvar, & Nobakht (2009) نشان داد بین خودکارآمدی و مؤلفه‌ی علاقه رابطه‌ای وجود ندارد، که نتایج پژوهش حاضر با آن ناهم‌خوان می‌باشد. ممکن است لازم باشد پژوهش‌های بسیار گسترده‌تری در این حوزه صورت گیرد تا بتوان بر نتایج تکیه کرد یا آن‌ها را تعمیم داد.یکی از ویژگی‌های افراد دارای خودکارآمدی بالا این است که به علایق و فعالیت‌های خود بسیار پایبندند. می‌توان گفت افراد بیش‌تر علاقه‌مند به انجام فعالیت‌هایی هستند که در آن خودکارآمدی بالاتری دارند. دانشجویانی که خودکارآمدی بالاتری دارند به توانایی‌های خود باور دارند و می‌خواهند آن‌ها را گسترش دهند، بنابراین به یادگیری درباره‌ی منابعی که فکر می‌کنند برای فعالیت‌های علمی‌شان مفید خواهد بود، علاقه دارند.

در **فرضیه پنجم** پژوهش رابطه‌ی بین دفعات مراجعه‌ی دانشجویان به کتابخانه با خودکارآمدی آنان مورد بررسی قرار گرفته است. در پژوهش حاضر، بین این دو متغیر همبستگی مثبت و معناداری وجود داشت. این یافته با یافته‌های Waldman (2003) در یک راستا می‌باشد. والدمن دریافت دانشجویانی که مراجعه‌ی بیش‌تری به کتابخانه دارند نسبت به دانشجویانی که دفعات کم‌تری به کتابخانه مراجعه می‌کنند، دارای خودکارآمدی بالاتری هستند. انتظار می‌رود کسانی که بیش‌تر به کتابخانه مراجعه می‌کنند چه در محیط کتابخانه یا از دور از منابع اطلاعاتی کتابخانه بهره بیش‌تری ببرند.

در واقع، خودکارآمدی بر تفکر و عمل انسان تأثیر می‌گذارد. افرادی که خودکارآمدی بالاتری دارند معتقدند که به طور مؤثر از عهده‌ی رویدادهای زندگی خود برمی‌آیند. در کوشش‌های خود ثابت قدم‌اند، در انجام تکالیف خود پشتکار دارند و عملکرد آنان در سطح بالایی است. دانشجویان با خودکارآمدی بالاتر تمایل بیش‌تری به انجام فعالیت‌های علمی دارند.آنان از محیط اطراف خود بهتر استفاده می‌کنند. به همین دلیل مراجعه‌ی بیش‌تری به کتابخانه دارند.

دو مورد از عوامل بسیار مهم در افزایش خودکارآمدی افراد روبه‌روکردن آن‌ها با تجربه‌های موفق و تجربه‌های جانشینی است. بنابراین با برگزاری کلاس‌های آموزشی گروهی خودکارآمدی دانشجویان جهت استفاده‌ی بهتر از آنچه پیرامونشان است را می‌توانیم افزایش دهیم. هم‌چنین، از طریق اطلاع‌رسانی در مورد خدمات بخش‌های مختلف کتابخانه می‌توانیم مراجعه‌ی دانشجویان به کتابخانه را افزایش دهیم. در نتیجه، خودکارآمدی آنان در انجام فعالیت‌های علمی‌شان افزایش می‌یابد.

فرضیه ششم یافته‌های مربوط به رابطه‌ی بین تجربه‌ی رایانه‌ای با میزان استفاده‌ی دانشجویان از منابع الکترونیکی پیوسته را نشان داد. همبستگی مثبت و معناداری بین این دو متغیر وجود داشت. این یافته با پژوهش Waldman (2003) هم‌خوانی دارد. در فرضیه اول نیز دیدیم که بین خودکارآمدی و استفاده از منابع اطلاعاتی رابطه‌ای مثبت و معنادار وجود داشت. از سوی دیگر فرضیه دوم نیز بین خودکارآمدی و تجربه رایانه همبستگی مثبت و معناداری را نشان داد. در تفسیر این یافته‌ها می‌توان گفت که استفاده از انواع منابع اطلاعاتی مستلزم داشتن برخی مهارت‌های فنی و تجربه در آن زمینه‌ها می‌باشد. به علاوه، عوامل روان‌شناختی بر استفاده از این منابع تأثیرگذار هستند.

ورود رایانه به کتابخانه‌ها، رشته‌ی کتابداری و اطلاع‌رسانی را متحول ساخته و ارائه‌ی خدمات مؤثر به مراجعان کتابخانه‌ها را تسهیل و تسریع کرده است. توانایی رایانه در ذخیره و پردازش سریع

اطلاعات و قابلیت ذخیره‌سازی حجم عظیم اطلاعات، سبب استفاده روزافزون این ابزار در کتابخانه‌ها شده است.

می‌توان گفت رایانه به عنوان یکی از اجزاء اصلی نظام‌ها و منابع الکترونیکی پیوسته محسوب می‌شود. Mohseni (2009) یکی از عوامل مهم رواج نشر الکترونیکی را پیوند فناوری‌های اطلاعاتی مانند رایانه با فناوری‌های ارتباطی به خصوص شبکه‌ی اینترنت دانسته است. شاید بتوان ادعا کرد که هر چه تجربه‌ی رایانه‌ای و توانایی کاربران در استفاده از رایانه بیش‌تر باشد، احتمال دارد میزان استفاده‌ی آن‌ها از منابع الکترونیکی نیز افزایش یابد. بنابراین، می‌توان با برگزاری کلاس‌های آموزشی در زمینه‌ی کاربرد رایانه، مهارت‌ها و تجربه‌ی رایانه‌ای افراد را افزایش داد. از این طریق میزان استفاده‌ی آن‌ها از منابع الکترونیکی ممکن است افزایش یابد. پژوهش Bigdeli (1995) نشان داد که تجربه‌ی استفاده بر روی میزان استفاده‌ی فرد از کتابخانه تأثیرگذار است. هم‌چنین پژوهش Yoo (2004)، Yoo & Robbins (2008)و Khosrojerdi & Iranshahi (2009) نشان داد که رابطه‌ی معناداری بین تجربه‌ی گذشته فرد با قصد استفاده وجود دارد. هم‌چنین، طبق یافته‌های Torkzadeh & Dyke (2002) و Wu & Tsai (2006) می‌توان با آموزش افراد، خودکارآمدی آنان و در نتیجه میزان بهره‌وری آنان از منابع اطلاعاتی را افزایش داد.

در فرضیه سوم دیدیم که میزان دسترسی به منابع با خودکارآمدی به عنوان یک عامل درونی و روان‌شناختی همبستگی مثبت و معناداری داشت. **فرضیه هفتم** نیز نشان داد که همبستگی مثبت و معناداری بین میزان دسترسی دانشجویان به منابع الکترونیکی پیوسته با میزان استفاده‌ی آنان از این منابع وجود دارد. این یافته‌ها با یافته‌های Kaur & Verma (2009)، Seyyedjavadin & Yazdani (2005)، و Zalzadeh (2006) هم‌خوانی دارد. فرضیه اول نیز حاکی از همبستگی مثبت و معنادار بین خودکارآمدی و استفاده از منابع بود. به این ترتیب، این سه متغیر که دو مورد از آن‌ها متغیرهای اصلی پژوهش هستند، مثلثی را تشکیل می‌دهند که اضلاع آن می‌توانند بر هم تأثیر بگذارند یا از هم متأثر شوند، به گونه‌ای که تغییر در مقدار هر یک بر دو ضلع دیگر نیز اثرگذار باشد. شاید یکی از دلایل اصلی افزایش استفاده از منابع الکترونیکی افزایش دسترسی به منابع الکترونیکی از طریق فراهم کردن امکان دسترسی به منابع الکترونیکی خارج از کتابخانه است. با توجه به نقش منابع الکترونیکی پیوسته در رفع نیازهای اطلاعاتی دانشجویان و هم‌چنین هزینه‌های بالای اشتراک این منابع، منطقی است میزان دسترسی دانشجویان به این منابع افزایش یابد. از طریق افزایش تجهیزات و مراکز رایانه‌ای، بهینه کردن امکانات دسترسی از بیرون

کتابخانه، اطلاع‌رسانی درباره‌ی وجود این منابع و به کار گماردن نیروهای کتابدار متخصص و باتجربه، می‌توان میزان استفاده‌ی دانشجویان از این منابع را افزایش داد. در این حالت، از یک طرف نیازهای اطلاعاتی آنان بهتر و سریع‌تر رفع می‌شود و از سوی دیگر، هزینه‌های بالای اشتراک این منابع جبران می‌شود. نتایج نشان می‌دهد که چنانچه جنبه‌های روان‌شناختی فرایند جست‌وجوی اطلاعات نیز مد نظر کتابخانه‌ها باشد، با آموزش‌های لازم توسط متخصصان مربوط درصد بهره‌وری باز هم افزایش خواهد یافت. در تمام شش مرحله‌ی مدل فرایند جست‌وجوی اطلاعات Khulthauجست‌وجوگر اطلاعات تحت تأثیر عوامل روان‌شناختی است.

با توجه به شرایط موجود و نتایجی که جست‌وجوگر به دست می‌آورد، حالات گوناگون روحی- روانی به او دست می‌دهد. در نتیجه، میزان عدم قطعیت وی کاهش یا افزایش می‌یابد. (نظریه‌های رفتار اطلاعاتی، ۱۳۸۷، ص ۲۷۴). نتایج تحقیقBigdeli, Farajpahlou, & Ghazizadeh, 2011, p.38 نشان داد که از نظر دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران مرحله‌ی سوم مدل کولثاو (کاوش) برای مداخله و کمک کتابداران بالاترین اولویت را داشت. جست‌وجوگر اطلاعات در مرحله کاوش با اطلاعات پراکنده و ناسازگار مواجه می‌شود و عدم قطعیت، ابهام و تردید در وی افزایش می‌یابد (همان، ص ۲۱).

در **فرضیه هشتم** رابطه‌ی بین علاقه‌ی دانشجویان به یادگیری در باره‌ی منابع الکترونیکی پیوسته با میزان استفاده‌ی آنان از منابع الکترونیکی مورد بررسی قرار گرفته است. این قسمت از یافته‌ها حاکی از وجود همبستگی مثبت و معناداری بین این دو متغیر می‌باشد. در فرضیه چهارم دیدیم علاقه به یادگیری و در فرضیه پنجم دفعات مراجعه به کتابخانه با خودکارآمدی همبستگی مثبت و معناداری داشتند. طبق نظریه‌ی"اشتیاق به رجوع"[۱] از Durrance کاربران در برخورد با آن دسته از کتابدارانی که از مهارت‌های ارتباطی برخوردار هستند احتمال رجوع بیش‌تری دارند.

قابلیت نزدیک شدن و ایجاد ارتباط با کتابدار و توانایی وی در مذاکره موفقیت‌آمیز از عوامل افزایش دفعات مراجعه کاربران به کتابخانه است. اشتیاق به رجوع به عنوان شاخصی جدید و کاربر- محور برای میزان توفیق بخش مرجع کتابخانه است (نظریه‌های رفتار اطلاعاتی،۱۳۸۷، ص ۴۵۱). به این ترتیب، علاقه عامل اصلی مراجعه به کتابخانه و در رابطه با آن است. در نتیجه، چهار عنصر علاقه، استفاده، خودکارآمدی، و دفعات مراجعه چهار رأس یک چهارضلعی لوزی مانندی را شکل می‌دهند. با رسم دو

[1] willingness to return

قطر لوزی، ارتباط تنگاتنگ این عناصر به خوبی مشاهده می‌شود. در فرضیه نهم هم رابطه دو عنصر علاقه و استفاده تأیید شده است.

برای برخی از افراد، کار کردن بااحساس مثبت و شادی درونی همراه است. آنان به گونه‌ای بر همه‌ی جوانب کار احساس کنترل دارند و کار با دیگر فعالیت‌های روزمره‌شان هماهنگی دارد. روانشناسان معتقد هستند چنین افرادی دارای علاقه‌ای هماهنگ هستند. هرچه علاقه‌ی افراد به انجام یک فعالیت بیش‌تر باشد، تمرکز، دقت و احساس راحتی آن‌ها در انجام آن بیش‌تر می‌شود. در نتیجه، آنان بیش‌تر به انجام آن فعالیت می‌پردازند. در مباحث روانشناسی انگیزه‌ی درونی فرد، به اشتیاق و علاقه‌ی فرد برای انجام فعالیت‌ها تعبیر شده است. در این رابطه پژوهش Yoo (2004) نشان داد که رابطه معناداری بین قصد استفاده (که می‌تواند ناشی از علاقه باشد) و انگیزه‌ی فرد وجود دارد. هم‌چنین نتایج پژوهش Ahmadi Dehghotbedini Meshkani, & Mohammadkhani (2010) نقش مؤثر لذت ادراک‌شده بر نیت رفتاری کاربرد رایانه را نشان داد. پژوهش Zare (2011) نیز نشان داد که اگر فرد نگرش مثبت و انگیزه‌ی لازم را برای جست‌وجوی اطلاعات داشته باشد، اقدام به جست‌وجوی اطلاعات و در نتیجه رفع نیاز اطلاعاتی خود می‌کند. بنابراین، کتابخانه‌ها می‌توانند از طریق اطلاع‌رسانی، دانشجویان را با مزایای منابع الکترونیکی پیوسته و نقش این منابع در رفع نیازهای اطلاعاتی‌شان آشنا کنند. به این ترتیب علاقه‌ی آن‌ها به این گنجینه‌ی بزرگ و به‌روز اطلاعات افزایش می‌یابد و از این منابع استفاده‌ی بیش‌تری به عمل می‌آورند.

در **فرضیه نهم** رابطه‌ی بین دفعات مراجعه‌ی دانشجویان به کتابخانه با میزان استفاده‌ی آنان از منابع الکترونیکی مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که بین دفعات مراجعه‌ی دانشجویان به کتابخانه با میزان استفاده‌ی آنان از منابع الکترونیکی پیوسته رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود داشت. این بخش از یافته‌ها با یافته‌های پژوهش Waldman (2003) همسو می‌باشد.

حضور افراد در محیط کتابخانه بر آگاهی آنان از منابع و خدمات کتابخانه‌ای تأثیر می‌گذارد. حتی اگر این افراد خیلی فعال نباشند چون وقت بیش‌تری در کتابخانه صرف می‌کنند، زمینه‌ی آشنایی بیش‌تری با منابع کتابخانه‌ای پیدا می‌کنند. آشنایی با منابع اطلاعاتی ممکن است منجر به استفاده آنان از این منابع از جمله منابع اطلاعات الکترونیکی پیوسته شود.

در نتیجه، کتابداران می‌توانند با گسترش مجموعه کتابخانه و انتخاب مناسب منابع چاپی و ایجاد سالن‌های مطالعه‌ی آرام و مناسب در فضای کتابخانه‌ها دانشجویان را جذب کنند. تقویت دسترسی به

اینترنت از طریق سیستم‌های شخصی در کتابخانه‌ها و ایجاد تسهیلاتی مانند تهیه‌ی کپی، پرینت و اسکن نیز می‌تواند به جذب دانشجویان کمک کند. حتی برخی امکانات رفاهی مانند بوفه می‌تواند مراجعه‌ی دانشجویان به کتابخانه‌ها را افزایش دهد. برآیند تمام این تمهیدات افزایش میزان آشنایی و استفاده‌ی آنان از منابع الکترونیکی پیوسته را در پی خواهد داشت.

پیشنهادهای پژوهش

- انجام پژوهش‌هایی پیرامون عوامل فردی روان‌شناختی مؤثر بر فرایندهای مختلف رفتارهای اطلاعاتی شامل تشخیص نیاز اطلاعاتی، بیان نیاز اطلاعاتی، جست‌وجوی اطلاعات، و استفاده از اطلاعات.
- با توجه به نتایج مثبت ناشی از خودکارآمدی بالا، دوره‌های آموزشی جهت افزایش خودکارآمدی دانشجویان در استفاده از منابع الکترونیکی پیوسته برگزار گردد. این دوره‌ها باید قطعاً با کمک روانشناسان متخصص طراحی و اجرا گردد.
- کتابداران با تأثیرات خودکارآمدی در استفاده از منابع الکترونیکی پیوسته آشنا گردند. باید مهارت‌های لازم در خصوص راه‌های افزایش خودکارآمدی در دانشجویان به کتابداران آموزش داده شود.
- با توجه به نتایج پژوهش حاضر و پژوهش‌های مشابه در تأیید نقش تجربه‌ی رایانه‌ای فرد در استفاده از منابع الکترونیکی و خودکارآمدی، پیشنهاد می‌شود که با برگزاری کلاس‌های آموزشی و تمرین‌های عملی استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی، عامل تجربه در دانشجویان تقویت گردد.
- ضمن اطلاع‌رسانی پیرامون مزایای منابع الکترونیکی پیوسته، امکان دسترسی به منابع الکترونیکی پیوسته برای دانشجویان، به ویژه، دانشجویان دوره‌ی تحصیلات تکمیلی از خوابگاه، و خانه جهت افزایش میزان استفاده‌ی آن‌ها از این منابع فراهم گردد.

کتابنامه

احمدی‌ده‌قطب‌الدینی، محمد؛ مشکانی، محمد؛ محمدخانی، عظیم (۱۳۸۹). تأثیر خودکارآمدی رایانه واضطراب رایانه برسازه‌های مدل‌پذیرش فناوری اطلاعات دیویس. *پژوهش‌های روان‌شناختی*، ۱۳(۱)، ۵۱-۷۲.

بهرامی، هادی؛ عباسیان‌فرد، مهرنوش (۱۳۸۹). خودکارآمدی و انگیزه‌ی پیشرفت: بررسی رابطه‌ی خودکارآمدی با انگیزه‌ی پیشرفت در دانش‌آموزان دختر دوره‌ی پیش‌دانشگاهی شهر تهران سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸. *مشاور مدرسه*، ۸۱(۶)، ۳-۷.

بیگدلی، زاهد؛ فرج پهلو، عبدالحسین؛ قاضی زاده، حمید (۱۳۹۰). مقایسه فرایند جست‌وجوی اینترنتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران با مدل "فرایند جست‌وجوی اطلاعات" کولثاو به منظور ارائه الگوی جست¬وجوی اینترنتی آنان و طرح مداخله کتابداران در هنگام جست¬وجو. *کتابداری و اطلاع رسانی*، ۱۴(۲)، ۱۱-۴۴.

حاجی‌نژادیان‌شیرازی، نرگس (۱۳۸۶). *بررسی میزان استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته پزشکی توسط دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی شیراز*. پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، اهواز.

خسروجردی، محمود؛ ایران‌شاهی، محمد (۱۳۸۸). رابطه‌ی دانش پیشین با رفتار اطلاع‌جویی در دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران. *فصلنامه‌ی علوم و فناوری اطلاعات*، ۲۵(۱)، ۹۱-۱۰۹.

خلیلی‌مقدم، عاطفه (۱۳۸۸). *بررسی رابطه‌ی خودکارآمدی اینترنتی و راهبردهای جست‌وجوی اطلاعات آنلاین دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه تهران*. پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران.

رجبی، غلامرضا (۱۳۸۲). *بررسی رابطه‌ی علّی جنسیت، عملکرد قبلی ریاضی، منابع خودکارآمدی ادراک شده ریاضی هدف‌گذاری، باورهای خودکارآمدی ریاضی و سبک‌های اسنادی با عملکرد بعدی ریاضی در دانش‌آموزان سال دوم دبیرستان شهرستان‌های خوزستان*. پایان‌نامه‌ی دکتری، دانشگاه شهید چمران، اهواز.

رجبی، غلامرضا (۱۳۸۵). بررسی پایایی و روایی مقیاس باورهای خودکارآمدی عمومی (GSE-10) در دانشجویان روانشناسی دانشکده‌ی علوم‌تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز و دانشگاه آزاد مرودشت. *فصلنامه اندیشه‌های نوین تربیتی*، ۲(۱ و ۲)، ۱۱۱-۱۲۲.

زارع‌زاده، کمال؛ کدیور، پروین (۱۳۸۶). مقایسه‌ی خودکارآمدی و خلاقیت در دانش‌آموزان کاربر اینترنت و دانش‌آموزان غیر کاربر. *فصلنامه تعلیم و تربیت*، ۸۹(۱)، ۱۱۱-۱۳۳.

زال‌زاده، ابراهیم (۱۳۸۵). وضعیت و میزان استفاده‌ی اعضای هیأت علمی دانشگاه یزد از فناوری اطلاعات و ارتباطات. *مجله کتابداری*، ۴۰(۴۵)، ۹–۲۰.

زاهد، عادل؛ نامور، یوسف؛ نوبخت، شهرام (۱۳۸۸). رابطه‌ی رضایت شغلی با خودکارآمدی معلمان راهنمایی شهرستان مشگین‌شهردرسال تحصیلی ۸۹–۸۸ *علوم تربیتی*، ۲(۸)، ۱۰۷–۱۲۸.

سبحانی‌نژاد، مهدی؛ نوروزی، علی؛ امانی، جواد؛ حیات، علی‌اصغر (۱۳۸۹).تبیین نقش حمایت سازمانی، تجربه، اضطراب و خودکارآمدی رایانه در پیش‌بینی کاربست رایانه. *مطالعات روانشناسی و تربیتی*، ۷(۱۱)، ۴۵–۶۸.

سید جوادین، سید رضا؛ یزدانی، شمسی (۱۳۸۴). بررسی عوامل مؤثر بر قصد استفاده مشتریان از خدمات بانکداری اینترنتی (مطالعه موردی بانک سامان). *دانش مدیریت*، ۷۰(۳)، ۴۵–۶۱.

طاهرزاده، صدیقه (۱۳۹۰). *تعیین رابطه‌ی بین خودکارآمدی و جست‌وجوی اطلاعات از منابع اطلاعاتی توسط دانشجویان مقطع کارشناسی مجتمع آموزش عالی بهبهان درسال تحصیلی ۸۹–۱۳۸۸*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه‌آزاداسلامی، واحدعلوم‌وتحقیقات،اهواز.

کریم‌زاده، منصوره؛ محسنی، نیک‌چهره (۱۳۸۵). بررسی رابطه‌ی خودکارآمدی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان دختر سال دوم دبیرستان‌های شهرتهران (گرایش‌های علوم ریاضی وعلوم انسانی). *مطالعات زنان*، ۴(۲)، ۲۹–۴۵.

مثنوی، امیر (۱۳۸۸). *بررسی رابطه‌ی بین تجربه‌ی رایانه‌ای با خودکارآمدی رایانه‌ای در دانشجویان دانشگاه تربیت معلم تهران*. پایان‌نامه‌ی کارشناسی‌ارشد، دانشگاه تربیت معلم، تهران.

محسنی،حمید (۱۳۸۵). نشرالکترونیکی. درابراهیم افشار (ویراستار)،*دایره‌المعارف کتابداری واطلاع‌رسانی* (جلد ۲،۱۷۹۲–۱۷۹۳). تهران: سازمان اسناد وکتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.

محسنی، حمید (۱۳۸۸). *نشر و اطلاع‌رسانی*. تهران: نشر کتابدار.

نظریه‌های رفتار اطلاعاتی (۱۳۸۷). ترجمه فیروزه زارع فراشبندی و همکاران. ویراسته زاهد بیگدلی. تهران: نشر کتابدار.

نعیمی،شیلا (۱۳۸۵). *مقایسه میزان استفاده از اینترنت در تأمین نیازهای اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه اصفهان ودانشگاه شیراز*. پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز، شیراز.

وایت، اندرو کارل؛ کمال،اریک جیوا (۱۳۸۸). *سنجش منابع ونظام‌های الکترونیکی برای متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی: چگونه ازداده‌ها برای مدیریت و ارزیابی مجموعه منابع الکترونیکی استفاده نماییم؟*. ترجمه‌ی رضا رجبعلی بگلو و علی‌اکبر خاصه. تهران: چاپار:انجمن کتابداری واطلاع‌رسانی ایران.

Ahmadi Dehghotbedini, M., Meshkani, M. & Mohamadkhani, A. (2010).The effects of computer self-efficacy and computer anxiety on the constructs of Davis Information technology acceptance model. Pazhoohesh Haye Ravanshenakhti (Psychological Research), 13(1), 51-72.

Bahrami, H., Abbasianfard, M. (2010). Self-efficacy and the motivation for improvement: a survey of the relationship between self-efficacy and the motivation for improvement among female students in Tehran pre-university schools(2009-2010). School Counsellor, 81(6), 3-7.

Bigdeli, Z. (1995). *Library services to overseas students in Australian universities. Unpublished doctoral dissertation*. University of New South Wales, Australia.

Bigdeli, Z., Farajpahlou, A., &Ghazizadeh, H. (2011). Comparison of Internet search process of postgraduate students of Shahid Chamran University with Khulthau’s Information SearchingProcess to offer their searching pattern and librarians intervention. Librarianship and Information Science, 14(2), 11-44.

Case, Donald O. (2007).*Looking for Information: a Survey of Research on Information Seeking, Needs, and Behavior*. Amsterdam: Academic Press.

Hajinezadian Shirazi, N. (2007). A survey ofuse of medical online databases by Shiraz Medical University postgraduate students.Masters Thesis, Islamic Azad Universiy, Science & Research, Ahvaz.

Hasan, B. (2003). The influence of specific computer experiences on computer self-efficacy beliefs. *Computers in Human Behavior*, 19(4), 443-450.

Igbaria, M., Iivari, J. (1995).The effects of self-efficacy on computer usage.*Omega*, 23(6), 587-605.

Karimzadeh, M., & Mohseni, N. (2006).A survey of the relationship between educational self-efficacy and educational improvement among female Grade 2 Tehran high-schools (mathematics and humanities courses). Women Studies, 4(2), 29-45.

Kaur, B., Verma, R. (2009). Use of Electronic Information Resources: A Case Study of Thapar University. *Joumal of Library & Information Technology*, 29(2), 67-73.

Khalilimoghadam, A. (2009). A survey of the relationship between internet self-efficacy and inline information searchin strategy of master students of Tehran University.Masters Thesis, Allameh Tabatabaie University, Tehran.

Khosrojerdi, M., Iranshahi, M. (2009).The relationship between previous knowledge and information searching of Tehran University postgraduate students.Quarterly Journal of Information Science 7 Technology. 25 (1), 91-109.

Masnavi, A.(2009). A survey of the relationship between computer experience and computer self-efficacy among Tehran Tarbiat Moallem University. Master's Thesis.Tehran Tarbiat Moallem University.

Mohseni, H. (2006). Electronic publishing. In: Ebrahim Afshar (Ed), Library & Information Encyclopedia, Vol. 2, 1792-1793. Tehran: Islamic Republic National Library.

Mohseni,H.(2009). Publishing and information science. Tehran: Nashr e Ketabdar.

Naiemi, Sh. (2006). Comparison of internet usage in meeting information needs of postgraduate studentsof Esfahan and Shiraz universities. Master's Thesis, Shiraz University.

Rajabi, Gh. (2003). A survey of causal relationship of gender, math previous performance, perceived self-efficacy resources of math, math self-efficacy beliefs and later math performance of Grade 2 highschool students of Khuzestan province. Phd Dissertation, Shahid Chamran Ubiversity, Ahvaz.

Rajabi, Gh.(2006). An investigation of reliability and validity of general self-efficacy beliefs (GSE-10) among students of College of Education and Psychology of Ahvaz and Marvdasht. New Educational Thoughts Quarterly, 2 (1&2), 111-122.

Ramayah, T., Aafaqi, B. (2004).Role of self-efficacy in e-library usage among students of a public university in Malaysia.*Malaysian Journal of Library & Information Science*, 9(1), 39-57.

Ren, W. (2000).Library instruction and college student self-efficacy in electronic information searching.*The Journal of Academic Librarianship*, 26(5) , 323-328.

Saleem, H., Beaudry, A., Croteau, A.M. (2011). Antecedents of computer self-efficacy: A study of the role of personality traits and gender. *Computers in Human Behavior*, 27(5), 1922-1936.

Seyyedjavadin, R. & Yazdani, Sh.(2005). A survey of factors affecting customers' intention to use internet banking services: the case of Saman Bank. Management Knowledge, 70(3), 45-61.

Sobhaninezhad, M., Noroozi, A, Amani, J., & Hayat, AA.(2010) Interpretation of the role of organizational support, experience, anxiety, and computer self-efficacy in predicting computer usage. Psychology and Education Studies, 7(11), 45-68.

Taherzadeh, Sedigheh (2011). Determining the relationship between self-efficacy and information searching of information resources by graduate students of Behbahan Higher Education Complex in 2009-2010.Master's Thesis, Islamic azad Universiy, Ahvaz Science & Research Branch.

Tella, Adeyinka, Tella, Adedeji, Ayeni, C., Omoba, R. (2007). Self-Efficacy and Use of Electronic Information as Predictors of Academic Performance.*Electronic Journal of Academic and Special Librarianship*, 8(2). From: Retrieved on September 20, 2011, fromhttp://southernlibrarianship.icaap.org/content/ v08n02/tella_a01.html.

Theories of information behavior (2008).Translated by Firoozeh Zare farashbandi et al. Edited by Zahed Bigdeli. Tehran: Nashr e Ketabdar.

Torkzadeh, Gh.,Dyke, T.P.V. (2002). Effects of training on Internet self-efficacy and computer user attitudes.*Computers in Human Behavior.* 18(5), 479-494.

Waldman, M. (2003).Freshmen's use of library electronic resources and self-efficacy.*Information Research*, 8(2).Retrieved on December 16, 2011,From:http://informationr.net/ir/8-2/paper150.html.

Wu, Y.T., Tsai, Ch.Ch. (2006). University Students' Internet Attitudes and Internet Self-Efficacy: A Study at Three Universities in Taiwan. *Psychology & Behavior*, 9(4), 441-450.

Yoo, E.Y. (2004). *Factors Affecting Women's Health Information Seeking on The* Web.Unpublished doctoral dissertation.University of Wisconsin-Madison, Library and Information Studies.Retrieved on November 16, 2011, fromhttp://www.proquest.com/en-US/products/dissertations/individuals.shtml.

Yoo, E.Y., Robbins, L.S. (2008). Understanding Middle-Aged Women's Health Information Seeking on the Web: A Theoretical Approach.*Journal of The American Society For Information Science and Technology*, 59(4), 577-590.

Zahed, A., namvar, Y., 7 Nobakht, Sh. (2009). The relationship between gob satisfaction and self-efficacy of Meshkin Shahr Guidance school teachers in 2009-2010 academic year. Journal of Education, 2(8), 107-128.

Zalzadeh, E. (2006). The status and the amount of use of information and communication technologies by faculty members of Yazd University. Librarianship Journal, 40(45), 9-20.

Zarezadeh, K., Kadivar, P. (2007). Comparison of self-efficacy and creativity of student internet users and non-users. Quarterly Journal of Education, 89(1), 111-133.